Fižol na domačem vrtu

Nizki fižol ne potrebuje svoje gredice, lahko ga umestite med različne vrtnine. Na domačem vrtu ga sejemo od pomladi do konca poletja. Visoki fižol uspeva skoraj na vsakem domačem vrtu. Za dober pridelek ga sejemo pravočasno in upoštevamo dobre sosede. Če izberemo prave sorte nizkega in visokega fižola, je uspeh zagotovljen.

Nizki fižol sejemo od konca aprila naprej. Še enkrat ga lahko sejemo v drugi polovici avgusta vse do prvega septembra. Priporočamo, da ga sejete večkrat, tako bo vedno na voljo. S setvijo fižola ne hitite, saj potrebuje za kalitev topla tla. Zato ga v celinskem delu Slovenije ne sejte pred koncem aprila, če ga sejete prehitro, bo vznik slabši pa tudi sadike bodo slabše in bolj bolne. Na domačih vrtovih je nizki fižol vse bolj viden med gredicami zelja, ohrovta, cvetače, brokolija in drugih kapusnic. Sadite ga lahko tudi med solato, odlično se počuti tudi ob kumarah, paradižnikih, bučkah, jajčevcih in drugih plodovkah, ki jih sadimo v maju.

Visoki fižol sejemo od začetka maja do sredine junija. Pri manj bujnih sortah sejemo do 10 zrn na kol, pri bujnejših pa do 6 zrn na kol. Za štiričlansko družino posejemo 40 semen fižola. Visoki fižol sejemo v vrsti 1 m narazen, razdalje med vrstami naj bodo vsaj 2 m. Na vrtu se dobro ujema z zeljem, cvetačo, ohrovtom, brokolijem in drugimi kapusnicami. Tako kot nizki fižol ga lahko kombiniramo s kumarami in paradižniki. Ob fižolu največkrat uspeva solata, endivija, radič in rdeča pesa. Sejemo lahko tudi repo in črno redkev, vzpenja se tudi po sladki koruzi. V senco visokega fižola poleti največkrat sejemo solate in zgodnje avgustovske setve motovilca, špinače.

Sorte fižola

Sorta *meraviglia di piemonte* je zelo dobra nizka sorta, dobro in hitro rodi, ko je fižol kuhan, je rumene barve in ni več pisan. To je zgodnja sorta. Rastlina je 50 cm visoka in ima temno rdeče pisano zrnje. Rumen strok z vijoličastimi črtami je dolg 12 cm, rahlo ukrivljen, mesnat in brez nitk.

Brez nitk je tudi sorta nizkega fižola *roquencourt*, ki jo vrtičkarji ocenjujejo kot okusno nizko sorto za velik pridelek. Zrnje je črne barve, rastlina je dokaj nizka, visoka slabih 50 cm, vitalna in zelo rodna. Zlato rumeni in skoraj ravni stroki so krhki in mesnati. Sorta *supernano giallo* je klasičen nizki maslenec. Ta sorta fižola je srednje zgodnja s črnim zrnjem. Rastlina je visoka 40 cm in zelo rodna. Zlato rumeni stroki so ravni, dolgi slabih 15 cm in široki 2 cm. Stroki so zelo mesnati, krhki in brez nitk.

Visoki fižol sorte *smeraldo* odlikuje to, da hitro rodi, v idealnih pogojih tudi v dveh mesecih. Stroki so zelo veliki in okusni. Ta zgodnja sorta ima belo zrnje. Rastlina je visoka okoli 190 cm, vitalna in dobro rodna. Ploščati močno zeleni stroki so veliki okrog 25 cm, brez nitk in zelo mesnati ter široki do 2 cm. Dobro rodna visoka sorta, ki ima okusne stroke, je sorta *anellino giallo*, imenujemo jo tudi rumeni krivček. Ta poznana sorta ima zrnje z rdečimi črtami. Rastlina je visoka 2 m, vitalna in pridelek je optimalen. Strok je mesnat, ukrivljen, rumene barve in popolnoma brez nitk. Sorta *meraviglia di venezia* ali beneško čudo je klasičen visoki maslenec. To je pozna sorta s črnim semenom. Rastlina je visoka skoraj 190 cm, vitalna in zelo dobro rodna. Ravni ploščati, zelo mesnati stroki so široki 2 cm.

Davor Špehar, Zeleni svet

NASVET

NEVARNE UŠI V SADOVNJAKU

Aprila bodite pozorni na listne uši na sadnem drevju in jagodičju. Listne uši naredijo največ škode v času, ko se drevje olista in začne rasti. Rast mladih poganjkov se ob večji razmnožitvi uši popolnoma ustavi. Uši poleg zaviranja rasti prenašajo rastlinske viruse in druge bolezni. Če ste zamudili predspomladansko škropljenje z oljnimi pripravki, uporabite druge naravne pripravke, ki so namenjeni varstvu pred škodljivci v času vegetacije. Listne uši vsako leto napadajo jablane, slive, češnje, breskve, ribez in jagode. Listne uši odganjamo s sajenjem pelinovih grmov neposredno pod drevje. Iz pelina in kopriv naredite domače pripravke, ki delujejo proti ušem. Na vrt postavite skrivališča za koristne organizme. Ličinke polonic, muh trepetavk in druge koristne žuželke pojedo veliko uši. Škodo povzročajo tudi koreninske uši, ki jih na vrt najpogosteje prinesete s sadikami. Koreninske uši opazite v belih vatastih kosmičih na koreninski grudi.

www.zelenisvet.com
*
Za nasvet pokličite:
Davor 040 669 449